

第一章 语法和语法单位

ตอนที่หนึ่ง หลักภาษาและหน่วยคำต่าง ๆ ในภาษาจีน

内容摘要 สาระสำคัญ

1. คุณสมบัติของหลักภาษา 语法的性质

หลักภาษาและคำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของภาษา คำศัพท์เป็นข้อมูลของภาษา ไม่มีคำศัพท์ก็จะมีภาษา หลักภาษาเป็นกฎเกณฑ์ของการใช้คำศัพท์ในการแต่งประโยค ตัวอย่างเช่น 1. “我们学习汉语” เป็นคำศัพท์ 3 คำ หากพูดคำศัพท์ใดคำศัพท์หนึ่งก็จะ เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายเฉพาะตัว ถ้าสับเปลี่ยนตำแหน่งคำศัพท์เป็น 2. “汉语学习我们” หรือ 3. “学习我们汉语” ถึงแม้ว่าไม่ใช่เป็นคำที่มีความหมายเฉพาะตัว แต่ตัวอย่างที่ 2 และ 3 ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายที่ชัดเจนออกมา เพราะไม่ได้เรียงลำดับตามโครงสร้างของหลักภาษาจีน ดังนั้น ประโยคที่เรียงลำดับคำศัพท์ตามหลักภาษาจีนที่กำหนดจึงจะมีความหมายที่ถูกต้องสมบูรณ์

เวลาที่เราพูดหรือเขียนบทความ ต้องใช้คำศัพท์มากมายเพื่อนำมาพูดหรือเขียนประโยคในรูปแบบต่าง ๆ คำศัพท์แต่ละประเภทควรใช้อย่างไร รูปประโยคแต่ละรูปควรแต่งอย่างไร ต่างต้องพูดและเขียนตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ประโยคที่เขียนตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด จึงนับเป็นประโยคที่เกิดประสิทธิผลในการติดต่อสื่อสาร

2. องค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักภาษา 语言的单位

องค์ประกอบในหลักภาษาประกอบด้วย หน่วยคำ คำศัพท์ วลี และประโยค องค์ประกอบที่เล็กที่สุดคือ หน่วยคำ หน่วยคำหลายหน่วยคำรวมตัวกันเป็นคำศัพท์ คำศัพท์รวมตัวกันเป็นวลี และวลีรวมตัวกันเป็นประโยค

2.1 หน่วยคำ 语素

หน่วยคำเป็นคำที่เล็กที่สุดซึ่งมีเสียงและความหมายชัดเจน เช่น 语言人民葡萄 ฯลฯ คำดังกล่าวต่างมีความหมายที่ชัดเจน เป็นหน่วยคำอิสระซึ่งไม่สามารถจะนำมา

แยกส่วนให้เล็กกว่านี้ได้อีก 语言 เป็นคำที่มีพยางค์เดียว ไม่สามารถที่จะแยกตัวออกมาได้อีก ส่วน 葡萄 เป็นคำที่มี 2 พยางค์ ถ้าแยกเป็น 葡 กับ 萄 ก็จะไม่เกิดความหมายขึ้นมา เป็นหน่วยคำไม่อิสระ

หน่วยคำแต่ละคำอย่างน้อยต้องมีความหมาย 1 ความหมาย ไม่ว่าจะมีความหมายรูปธรรมหรือความหมายนามธรรม เช่น หน่วยคำ 身 พูดยึดไม่ได้ แต่พอเห็นเข้าก็จะรู้ว่า 身 หมายถึง 身体 ร่างกาย 身 ไม่สามารถนำมาใช้ลำพัง ส่วน 子 อยู่หลังคำหน่วยคำอื่น ก็จะหมายถึงสิ่งของ เช่น 椅子 孩子 ฯลฯ ส่วน 们 ต่อท้ายคำสรรพนามหรือคำนามก็จะหมายถึงพหูพจน์

หน่วยคำต้องมีรูปแบบของการออกเสียงที่แน่นอน ลักษณะการออกเสียงในภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นพยางค์เดียว และมีส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนน้อยที่มากกว่าหนึ่งพยางค์

หน่วยคำบางคำสามารถเป็นคำศัพท์ เช่น 火 และขณะเดียวกันผสมกับหน่วยคำอื่น เช่น 车 เป็นคำประสม 火车 แต่หน่วยคำบางคำไม่สามารถเป็นคำศัพท์ได้เช่น 民 典 吗

2.2 คำศัพท์ 词

คำศัพท์เป็นหน่วยคำที่เล็กที่สุดในภาษาที่มีความหมายสมบูรณ์ซึ่งนำมาพูดหรือแต่งประโยค เช่น 工人 เป็นคำศัพท์ที่มีความหมายว่า “ผู้ใช้แรงงานตลอดเวลา (กรรมกร)” เป็นคำศัพท์ที่สามารถตอบคำถาม เช่น “คนนั้น ทำงานอะไร? กรรมกร”

คำศัพท์บางคำจะพูดยึด ๆ ไม่ได้ แต่สามารถนำมาแต่งประโยค เช่น 我和两个朋友今年去北京 “和” เชื่อมต่อ 我 两个朋友 เข้าด้วยกัน แสดงถึงสองส่วนมีน้ำหนักความเกี่ยวข้องเท่ากัน

2.3 วลี 短语

วลีคือคำศัพท์ตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมารวมกันตามกฎเกณฑ์ซึ่งกำหนดไว้ สามารถแสดงความหมายที่ชัดเจน เป็นหน่วยคำในการแต่งประโยค เช่น 学汉语的人很多 เป็นวลี วลีใหญ่กว่าคำศัพท์ แต่ไม่สามารถนับเป็นประโยค

ในวลี คำศัพท์กับคำศัพท์มีความสัมพันธ์และโครงสร้างที่แน่นอน ตามความสัมพันธ์ที่ต่างกันของคำศัพท์ที่รวมกันเป็นวลี จัดเป็น 5 ชนิด ดังนี้

- (1) ภาคประธาน + ภาคแสดง เช่น 工业发达
- (2) ภาคแสดง + ภาคที่เกี่ยวข้องกับภาคแสดง เช่น 来了客人
- (3) คำขยาย + คำหลัก เช่น 不容易
- (4) ภาคแสดง + ภาคอธิบายการแสดง เช่น 学得好
- (5) คำศัพท์สองคำหรือมากกว่าสองคำ แต่ละส่วนมีความสำคัญเท่ากัน มาผสมกัน เช่น 文化教育

2.4 ประโยค 句子

คำศัพท์หรือวลีรวมกันตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดกลายเป็นประโยค สามารถแสดงถึงความหมายที่สมบูรณ์ มีน้ำเสียงที่แน่นอน ตามหลักภาษาจำแนกประโยคออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- (1) จำแนกตามโครงสร้างภายนอกของประโยค
  - 1) เอกประโยค: ประโยคเดี่ยว 单句
  - 2) อเนกประโยค: ประโยคซับซ้อน 复句
- (2) จำแนกตามความสามารถในการแสดงความหมายของประโยค
  - 1) ประโยคบอกเล่า 陈述句
  - 2) ประโยคคำถาม 疑问句
  - 3) ประโยคสั่งหรือขอร้อง 祈使句
  - 4) ประโยคอุทาน 感叹句
- (3) จำแนกประโยคสมบูรณ์ตามโครงสร้างของประโยคต่าง ๆ

- 1) ประโยคที่ประกอบด้วยภาคประธานกับภาคแสดง
- 2) ประโยคไม่สมบูรณ์ ประโยคที่มีเพียงภาคแสดง
- (4) ประโยคที่จำแนกตามลักษณะของภาคแสดง
  - 1) ภาคแสดงที่เป็นคำนาม
  - 2) ภาคแสดงที่เป็นคำกริยา
  - 3) ภาคแสดงที่เป็นคำคุณศัพท์
  - 4) ภาคแสดงเป็นวลีที่ประกอบภาคประธานกับภาคแสดง

3. โครงสร้างของคำ 词的构造

จัดตามโครงสร้างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ คำเดียวกับคำประสม คำเดียวอาจเป็นพยางค์เดียว เช่น 人 อาจเป็นคำที่มากกว่า 1 พยางค์ เช่น 垃圾 法西斯 奥林匹克 คำที่มีหลายพยางค์ ส่วนใหญ่เป็นคำภาษาต่างประเทศในภาษาจีน

คำประสมมีการสร้างคำ 2 วิธี 合成词由以下两种方法构成

1. นำหน่วยคำสองคำมาผสมกัน จากความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยคำ จำแนกเป็น
  - (1) คำประสมแบบรวมความ คือ หน่วยคำ 2 คำหรือมากกว่า 2 คำ แต่ละคำมีความหมายเหมือนกัน ใกล้เคียงกัน เกี่ยวข้องกันหรือมีความหมายตรงกันข้าม
  - (2) คำประสมแบบความขยาย คือ หน่วยคำ 2 ส่วน คำหลักอยู่ส่วนหลัง ส่วนหน้าเป็นคำขยายส่วนหลัง
  - (3) คำผสมแบบเสริมความ คือ หน่วยคำที่อยู่ส่วนหลัง อธิบายความหมายของหน่วยคำที่อยู่ข้างหน้า
  - (4) คำผสมแบบกริยา-กรรม คือ หน่วยคำที่อยู่ข้างหน้าเป็นคำที่แสดงการกระทำของหน่วยคำที่อยู่ข้างหลัง

(5) คำประสมแบบภาคประธาน-ภาคแสดง คือ หน่วยคำ คำที่อยู่ข้างหน้าเป็นประธาน คำที่อยู่ข้างหลังเป็นภาคแสดง

2. การเติมอุปสรรคหรือปัจจัยกับหน่วยคำ 附加式

1. การเติมอุปสรรค เช่น 老—, 老师 老乡
2. การเติมปัจจัย เช่น --子, 孩子 桌子

* นอกจากนี้แล้ว ยังมีคำย่อความหมายกับคำย่อตัวเลข

1. คำย่อความหมาย เช่น 外交部长—外长
2. ย่อตัวเลข เช่น 身体好 工作好 学习好—三好

หน่วยคำที่เหมือนกันเรียงลำดับกลับกันในคำผสม 同素反义词

1. เมื่อเรียงลำดับกลับกัน ความหมายคงเดิม
2. เมื่อเรียงลำดับกลับกัน ความหมายต่างกัน
3. เมื่อเรียงลำดับกลับกัน ทั้ง 2 คำมีความสัมพันธ์กัน โดยจากเดิมเป็นคำประสมคำนาม กลายเป็นคำหนึ่งเป็นคำนาม อีกคำหนึ่งเป็นคำกริยา

生词 — คำศัพท์

1. 要素 ปัจจัยสำคัญ
构成事物的必要因素。
2. 词汇 แหล่งรวมคำศัพท์ ขอบเขตของคำศัพท์ในการใช้
一种语言所使用的词的总和，也指某范围内所使用的词。
3. 总汇 แหล่งรวมของสรรพสิ่ง
水流汇合，比喻汇合在一起的事物。
4. 规则 กฎระเบียบ
共同遵守的制度和章程。
5. 规律 กฎเกณฑ์
在一定条件下事物之间的内在必然联系。规律是客观存在的，不以人们的意志为转移。
6. 任何 ใดๆ
无论什么。
7. 孤立 โดดเดี่ยว
同别的事情不相联系。
8. 随意 ตามแต่ใจตน...
随着自己的意愿，随便。
9. 结构 โครงสร้าง
组成整体的各部份的搭配和安排。
10. 组织 หน่วยงาน จัดการเรื่องราวให้เป็นไปตามระบบ
安排事物使有系统或构成整体，也指经过这样安排的事物。
11. 形成 กลายเป็น
通过一定过程而成为某种事物或出现某种姿态形势。
12. 具有 มีพร้อม
备有，多用于抽象事物。如：_____ 经验。_____ 历史意义。
13. 交际 คบค้าสมาคม การติดต่อสื่อสาร
相互往来接触；社交。

14. 功能   ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ
事物所发挥的有利作用。

15. 修饰   ตกแต่งให้สวยงามสมบูรณ์
装饰：打扮使美观。修改润饰文辞使完美。

第一章

语法和语法单位

1. 语法的性质

语法和词汇都是语言的要素。词汇是词的总汇，是构成语言的材料。没有词汇，就没有语言。语法是用词造句的规则，没有语法，也不能形成语言。例如“我们”“学习”“汉语”是三个词，单说出其中任何一个，都只能表达一个孤立的意义，如果把这三个词随意地堆在一起，说成“汉语学习我们”或“学习我们汉语”，虽然它们已不是孤立的词，仍然不能表达一定的意义，因为它们不是按照汉语句子的结构规律组织起来的。只有按照汉语句子的结构规律把它们组织成“我们学习汉语。”才形成了具有一定意义的句子，我们说话、写文章，总要用很多词造成各式各样的句子，哪些词应该怎么用，哪些句子应该怎么造，都有一定的规则，只有符合规则的句子才能成为具有交际功能的句子。

2. 语法的单位

汉语的语法单位包括语素、词、短语、句子，最小的语法单位是语素，语素构成词，词构成短语，短语构成句子。

2.1 语素

语素是有一定声音和意义的最小构词单位，例如“语”、“言”、“人”、“民”、“葡萄”等都是语素，因为它们都有意义，而且不能分割成更小的有意义的单位。“语”、“言”等单音节语素自然不能再分割了，像“葡萄”等双音节语素，如再分割成“葡”、“萄”，就没有任何意义，因而也就不是语素了。

一个语素至少包含一种意义，不管这种意义是具体的词汇意义还是抽象的语法意义。如“身”虽然不能单说，但一看就知道它含

有“躯体”的意义。“子”、“们”不能单用，但“子”放在别的语素後面时，它表示一种“事物”，如“椅子”、“孩子”等。“们”加在指人的和一些别的名词後头表示複数。

一个语素必须有一定的语音形式，这个语音形式在汉语裏大多是单音节，少数是两个以上音节，如“身”、“体”、“木”、“石”、“玻璃”、“巧克力”等。

语素有的可以独立成词，如“白”、“火”、“水”、“车”、“菜”等，它们独用时是词，跟别的语素构成“白色”、“火车”、“车辆”、“菜单”等词时，就是语素；有的不能独立成词，如“民”、“典”、“吗”等，这种语素永远是语素。

2.2 词

词是语言中有意义的能单说或用来造句的最小单位。例如“工人”是一个词。因为它有意义，是“长期参加工业生产的劳动者”，在对话中，它可以单说，单独回答问题。如：

那个人是干什麼的？—工人。

有些词不单能说，但是可以用来造句。例如：“我和两个朋友今年去北京。”“和”在“我”、“两个朋友”之间起连接作用，表示它们是并列关系。

说词是“能单说或用来造句的单位”，要加上“最小的”的限制，这是为了同短语区别开来。如“玻璃窗”，能单说：“那是什麼？—玻璃窗。”但“玻璃窗”是词组，它还可以再分割成“玻璃”和“窗”：“那是什麼？—玻璃窗。”“请把玻璃窗关上。”

2.3 短语

短语是由两个以上的词按一定的规则组合起来表达一定的意义的造句单位。例如：“学汉语的人很多”中的“学汉语的人”“很多”都是短语。短语是比词大，但又不成为一个句子的语言单位。

在短语里，词和词有一定的关系和结构方式。根据词和词之间

的关系，短语可以分为五种类型。

(1) 主谓短语 由两部分组成，前一部分是陈述的对象，后一部分是陈述内容。例如：

工业发达 心情舒畅 品质优秀 今天是星期六 明天佛诞节

(2) 述宾短语 由两部分组成，前一部分表示动作或行动，后一部分是动作、行为所支配，关涉的对象。例如：

学习汉语 是工程师 来了客人 有一个银行 说不出话

(3) 偏正短语 由两部分组成，前一部分限制或修饰后一部分。偏正短语可分为两类：

①中心语是名词。例如：

幸福生活 遥远的地方 我的故乡 一所学校 两个星期

②中心语是动词或形容词。例如：

热烈欢迎 已经掌握 大胆地工作

非常漂亮 不容易 相当难

(4) 补充短语 由两部分组成，前一部分表示动作或性状，后一部分补充说明前一部分。例如：

做得好 看清楚 吃得完 跑过去 说一遍 来一趟

(5) 联合短语 由两个或几个部分组成，各部分有并列、选择、递进、承接等关系。例如：

教师学生 文化体育 工人和农民

前进或后退 聪明而勇敢 讨论并通过

一般词组都可以拆开加进别的成分，可以把一个词换成另一个词，如“学习努力”可以扩展为“学习非常努力”，也可以换成“学习勤奋”，“工作努力”。但语言中有一种特殊的短语，我们称为固定短语。在这种短语里，既不能加进别的词语，也不能换用别的词语，这种短语大都是专名、术语和成语，如：“泰国蓝康恆大学”“普通语言學”“千山万水”“有条有理”等。

固定短語

固定短語主要是由实词构成固定的组合。它在形式上具有固定性，在意义上具有熟语性。它包括一般语法著作中所说的固定词组、成语、习惯用语等。

固定短語多为四字形式。四字形式的固定短語通語常叫做“四字格”。四字格的主要类型有下列几种：

1. 由名词构成的如：山珍海味、井底之蛙、千山万水等。
2. 由动词构成的如：有条不紊、避重就轻、对牛弹琴等。
3. 由形容词构成的如：同甘共苦、光明磊落、洋洋得意等。

固定短語的数量很多，活动能力很强，是汉语词汇中的活跃因素。如能多掌握一些固定短語，对提高汉语水准是很有帮助的。

2.4 句子

句子是由词或短語按照一定语法规则构成的，是能达一个完整意思的，前后有较大停顿，有一定语调的语言单位。例如：

- ①他去北京。
- ②我看完了这篇文章。
- ③请进。

句子可以从不同角度根据不同语法特点进行分类。

(1) 单句和复句 按照句子结构的繁简，可以分成单句和复句。

如：

- ①这儿的气候真好！
- ②我们到中国学习汉语。
- ③这句话的意思你懂吗？

这些句子只包含一个主谓短語，表示简单的完整意思。

- ①风停了，雨也住了。
- ②你是今年回国，还是明年回国？
- ③如果明天下雨，我们就不去参观了。

这些句子都是由两个以上的意义上有关系的单句组成的。组成复句的各个单句是这个复句的分句，分句与分句之间有一定的语音停顿。

(2)按照表达功能可以将句子分成：陈述句、疑问句、祈使句、感叹句。

1)陈述句：叙述事情或对事物加以说明描写。例如

- ①我出去一下。
- ②李大夫在拉玛医院工作。
- ③今天热极了。

2)疑问句：提出问题。例如：

- ①你什么时候来曼谷？
- ②这句话的意思你明白不明白？
- ③他去哪儿？

3)祈使句：表示请求、命令、劝阻或禁止。例如：

- ①你们赶快回去吧！
- ②别着急！慢慢走！
- ③室内禁止吸烟！

4)感叹句：表示强烈的感情。例如：

- ①这里的风景多麽美丽啊！
- ②这本词典对我们太有用了！
- ③唉！这种事可不好办啊！

(3)按结构分：主谓句和非主谓句

1)主谓句：由主语和谓语两部分组成的句子叫主谓句，也叫双部句。例如：

- ①我朋友在北京大学学习汉语。
- ②这本书是去年出版的。
- ③他学习很努力。

2)非主谓句：不是由主语和谓语两部分组成的句子叫非主谓句，也叫单部句。非主谓句又分两种：无主句和独词句。例如：

- ①下雨了。
- ②小心火车！
- ③注意！
- ④多美的天啊！

例①②是没有主语的句子，是无主句。例③④是由一个词或一个偏正关系的短语组成的句子，叫独词句。

(4)按谓语的性质可分为名词谓语句、动词谓语句、形容词谓语句、主谓谓语句。

1)名词谓语句：谓语由名词或名词短语充任。例如：

- ①明天星期日。
- ②西利婉泰国清迈人。
- ③她二十多岁。

2)动词谓语句：谓语为动词。例如：

- ①我妹妹在大学学习。
- ②他有一本汉泰词典。
- ③弟弟下午去机场送朋友。

3)形容词谓语句：谓语为形容词。例如：

- ①天气真好。
- ②饭凉了。
- ③宋卡的风景很美丽。

4)主谓谓语句：谓语由主谓短语充任。例如：

- ①爸爸身体很好。
- ②大街上人多极了。
- ③芭堤雅风景真美。

3 词的构成

3.1 汉语的词从构造上可以分为两类：单纯词和合成词。由一个语素构成的词叫单纯词。这个词可以是单音节的，也可以是双音节的，如两个音节完全相同的“爸爸”、“妈妈”、“茫茫”、“滔滔”等；两个音节的声母相同的：“仿佛”、“伶俐”、“参差”等；两个音节的韵母相同的：“骆驼”、“糊涂”、“唠叨”等两个音节完全不相同的：“马虎”、“玻璃”、“葡萄”、“垃圾”等。还有三个音节以上的，这些词大多是从其他语言中音译过来的，如“法西斯”、“奥林匹克”等。

3.2 合成词是由两个以上的语素构成的。汉语的合成词由以下两种方法构成：

(1) 复合式 由两个或两个以上的词根语素结合在一起构成的。从语素之间的关系看，又有以下几种结构方式：

1) 联合式 由两个意义相同、相近、相关或相反的语素并列组合而成的。例如：

语言 思想 光明 声音 东西 大小 左右 矛盾

2) 偏正式 前一个语素修饰、限制后一个语素，以后一个语素的意义为主。例如：

火车 京剧 雪白 笔直 学校 工人 长江 饭碗

3) 补充式 后一个语素补充说明前一个语素，以前一个语素的意义为主。例如：

扩大 提高 改进 推翻 车辆 书本 人口 房间

4) 动宾式 前一语素表示动作、行为，后一语素表示动作、行为所支配、关涉的事物。例如：

司机 理事 司令 主席 注意 动员 起草 鼓掌

5) 主谓式 前一语素表示被陈述的事物，后一语素是陈述前一语素的内容。例如：

心疼 胆小 头痛 民主 年轻 自卫 月亮 眼热

(2) 附加式 由一个表示具体词汇意义的词根语素和一个表示某种附加意义的词缀构成的。

1) 词缀+词根语素。例如：

老一	老虎	老师	老乡
阿一	阿姨	阿毛	阿三
第—	第一	第五	第十六
小—	小孩	小王	小张
可—	可爱	可靠	可耻
多—	多好	多美	多新
大—	大陆	大象	大街

2) 词根语素+词缀 例如

—子	桌子	孩子	胖子	瘦子
—儿	花儿	鸟儿	歌儿	刀儿
—头	石头	木头	苦头	甜头
—者	作者	读者	记者	工作者
—性	弹性	隋性	创造性	积极性
—化	软化	绿化	现代化	电气化

同素反序词

同素反序词是指一组语素相同而语素在组合中的排列先后顺序相反的词，如“讲演——演讲”就是一组同素反序词。

汉语中的同素反序词有以下三种情况：

一、有些双音节的同素反序词，虽然前后两个语素语序相反，但词义基本相同。例如：

互相—相互	力气—气力	感情—情感	察觉—觉察
别离—离别	合适—适合	留传—传留	聚集—集聚

二、有些同素反序词，两个词的语素顺序相反，词义就完全不同。例如：

故事—事故 科学—学科 马上—上马 出发—发出
牛奶—奶牛 办法—法办 语法—法语 歌颂—颂歌

三、另有些同素反序词，两个词的语素互换位置后便发生了奇异的变化，一个词表示一件物品，另一个词就变成与这个“物品”有关的运动形式。例如：

牙刷—刷牙 球拍—拍球 锅盖—盖锅
板擦—擦板 纸夹—夹纸

我们懂得了同素反序词的以上几种现象，就不会认错词和用错词了。

此外还有简称和数词缩语：

1) 简称 简称是事物的名称或固定词组简化了的称谓。例如：

理科工科→理科	旅行游览→旅游
外交部长→外长	整顿作风→整风
工业、农业→工农业	教员、职员→教职员
人民代表大会→人大	蓝康恆大学→蓝大
联合国安全理事会→安理会	

2) 数词缩语 用数字概括几种具有共同性质的事物或行为。

例如：

身体好、学习好、工作好→三好
工业现代化、农业现代化、国防现代化、
科学技术现代化→四化

有些简称、数词短语经过人们长期的使用，已经固定了，渐渐变成新词。例如：

高中 教研室 五官 八股

练习一 แบบฝึกหัด

一. 释词

1. 要素
2. 结构
3. 交际
4. 功能
5. 修饰

二. 问答

1. 何谓语言? 构成它的材料有哪些?
2. 语法的单位包括些什么?
3. 何谓语素?
4. 何谓词?
5. 何谓短语?
6. 短语可分哪几种类型? 举例说明。
7. 何谓句子?
8. 如何分类句子?
9. 按照句子结构的繁简可以分成什么句?
10. 按照表达功能, 可将句子分成什么句?
11. 何谓主谓句?
12. 句子按谓语的性质可分为哪些谓语句?
13. 汉语的词从构造上可以分为哪几类?
14. 何谓合成词? 它有哪些方式? 举例说明。
15. 何谓简称? 举例说明。

三. 指出下列语言单位哪些是语素, 哪些是词, 哪些是句子

新 斗 人 荣 奋 定 民 基 书 界
光 决 吃 创 看 发展 庆祝 仿佛 玫瑰
逍遥 复杂 历史 坚决 困难 你看 他来 站着
文化交流 试试 新任务 站起来 工业和农业
一个繁荣富强的国家

四. 给下列词缀填上适当词语

1. 第	7. 子
2. 小	8. 儿
3. 阿	9. 者

4. 老

10. 头

5. 性

11. 度

6. 员

12. 化

五. 指出下列哪些是单纯词, 哪些是合成词

喇叭 美好 吩咐 土地 春天

荒唐 慷慨 马匹 乒乓 多少

六. 分析下列短语是属何类型

1. 心情愉快

2. 是大学生

3. 我的生日

4. 写得好

5. 我和他的老师

七. 写出下列各类型的句子

1. 单句

2. 复句

3. 陈述句

4. 疑问句

5. 祈使句

6. 感叹句